

Tines Ermitanets

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Serra de Puig Gili

Coordenades:

Latitud: 41.68607
Longitud: 1.91338
UTM Est (X): 409567
UTM Nord (Y): 4615492

Classificació

Número de fitxa 08182 - 252
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El conjunt es troba en mal estat de conservació i en part enrunat.
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla Especial (DOGC 5016 de 26/11/2007).
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A014000070000OZ
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

Conjunt de dues tines amb dues construccions adossades, formant un sol grup i que es troben a 500m d'alçada, en una zona aturonada dalt la Serra dels Ermitanets i properes a les Balmes Roges.

Una de les tines per la part exterior és quadrada i per la interior circular, i l'altre circular, amb un diàmetre de 2,5m. Les dues han perdut la teulada. S'accedia des del camí que arriba a la part superior per una àmplia rampa artificial a la banda nord, i rematada per uns graons al peu de cada finestra de les tines per les que s'abocava el raïm.

Estan adossades a dues edificacions auxiliars, una sense sostre i a l'altre resten parts dels murs.

Aquesta tina no s'esmenta a la publicació de Miquel Ballbé (1993) ni a la del Consorci de les Valls del Montcau el 2005. Tot i que és visible, va ser descrita i identificada per Eloi Font i publicada al seu blogg:

<http://torcularium.blogspot.com.es/>

Observacions:

Des de El Pont de Vilomara agafarem el camí que porta al Farell i a Santa Creu de Palou, seguint pel camí al cap de 2km arribarem a les tines i la Casa Nova de Sant Jaume. Prendrem el camí que passa per davant la casa, i creuarem la riera. Seguirem camí amunt deixant enrere les tines de la Lluca i Ratapinyades. Trobarem un trencall, prendrem el de l'esquerra deixant enrere el que ens duria cap al torrent de Santa Creu de Palou. Continuarem pel camí i mes endavant prendrem el camí de la dreta, l'altre ens duria a la Vall del Flequer. Seguirem camí amunt i a uns 150 m a la vostra esquena podrem observar les tines de l'Olla, continuarem i passat 1 km deixarem enrere el camí que ens duria a les tines de les Balmes Roges. Continuarem pel camí fins arribar a un encreuament de camins. Prendrem el segon a la dreta i a uns 25m prendrem el que surt a l'esquerra. A uns 400 m veurem aquets grup de tines a dalt del turó. El camí és ample i està força arreglat fins a la Casa Nova de Sant Jaume, a partir d'aquí, si s'hi vol anar amb cotxe, només es apte amb 4x4 fins al coll (encreuament de camins), a partir d'aquí s'ha d'anar a peu.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarces i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a

construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Blogg: <http://torcularium.blogspot.com.es/>

<http://bagesterradevins.cat/patrimoni>

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

